

GARANCIA

KKV FEJLESZTÉS

A HAZAI PÁLYA SZABADSÁGA

- A TAKARÉKSZÖVETKEZETEK HITELPIACI TERJESZKEDÉST TERVEZNEK

interjú

Az adott pénzügyi-finanszírozási helyzetben az ügyfelek számára felértékelődik az a hitelintézet, amely független, szabadon kihelyezhető saját forrásokkal rendelkezik és hitelezési tevékenysége bővítésére törekszik. A Takarékszövetkezeti Integrációba tömörült takarékszövetkezetek ilyenek, amelyek a hitelezés terén jelentős növekedési lehetőséggel rendelkeznek. Hitelpiaci jelenlétük megalapozása céljából imázs kampányt készítenek elő. Üzleti elképzeléseik megvalósításában az intézményi kezességvállalás bővülésére is számítanak. Erről beszélgettünk Varga Antallal, az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség ügyvezető igazgatójával.

- *Hogyan jött létre az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség?*

Az első takarékszövetkezetek létrehozására 1958-ban került sor. A kezdetben nemcsak jogi értelemben, hanem az üzletpolitikát tekintve is teljesen különálló takarékszövetkezetek az 1980-as évek végére jutottak arra az elhatározásra, hogy érdekeik érvényesítéséhez szorosabban együttműködnek. Versenyképességük fokozása és tevékenységi körük bővítése érdekében 1989-ben megalapították saját bankjukat, a Magyar Takarékszövetkezeti Bankot (Takarékbank). Szakmai fejlődésük, valamint piaci helyzetük stabilizálása és országos érdekeik képviselésének összehangolása érdekében a takarékszövetkezetek 1990-ben létrehozták országos érdekképviseleti szervezetüket, az Országos Takarékszövetkezeti Szövetséget (OTSZ).

- *Milyen tényezők erősítik még a takarékszövetkezetek hitelpiaci helyzetét?*

- A takarékszövetkezetek döntő hányada az úgynevezett Integrációs Szerződés aláírásával 1993-ban létrehozta a Takarékszo-

vetkezeti Integrációt. Felállították a stabilitást és a válsághelyzetek megelőzését szolgáló Országos Takarékszövetkezeti Intézményvédelmi Alapot (OTIVA). A tagintézmények ügyfeleinek biztonságát az Országos Betétvédelmi Alap intézményén túl az OTIVA által kezelt Biztonsági Tartalék Alap garantálja.

- *Közismert, hogy az utóbbi időszakban megnehezült az ügyfelek hitelfelvételi lehetősége.*

- A pénzügyi válság hatására a kereskedelmi bankok hitelezési gyakorlata sokkal szigorúbbá vált, kihelyezhető forrásaik szűkültek. Nemcsak az anyabanki forrásokhoz való hozzájutásuk lett körülményesebb, hanem az egyéb deviza forrásbevonási lehetőségük is, illetve a refinanszírozási költségek jelentősen megemelkedtek.

- *Milyen lehetőségek kínálóznak ebben a helyzetben a takarékszövetkezetek számára?*

A takarékszövetkezetek kihelyezhető forrásai a lakossági betétek gyűjtéséből

Varga Antal

származnak. Jelenleg a teljes hitelintézeti, lakossági és vállalkozói hitelállomány mintegy 3,5 százaléka jut a takarékszövetkezetekre, miközben a teljes lakossági betétállomány 15 százalékát helyezték el náluk. A takarékszövetkezetek nem kapcsolódtak be a devizahitelezésbe. Ez a korábbi években piaci hátrányt jelentett, hiszen a lakossági hitelezésben, a lakáshitel-állományban visszaszorult a szerepük. Most viszont előnnyel is jár, hiszen a devizahitelezéssel kapcsolatos gondok nem érintik őket.

A közel 130 hitelintézetet magába foglaló Takarékszövetkezeti Integráció egészét

tekintve a hitel-betét arány (a kihelyezett hitelek és a betétek egymáshoz viszonyított hányada) 50 százalék körül alakul, amely igen kedvező arány a teljes hitelintézeti szektort tekintve. Mindez azt jelenti, hogy a takarékszövetkezeteknek – több százmilliárd forintos nagyságrendben – vannak szabad, kihelyezhető forrásai, s egyúttal nemcsak lehetőségük, hanem szándékuk is van a hitelezési tevékenység bővítésére.

– Terveznek-e lépéseket, hogy a meglévő és a potenciális ügyfelek minél szélesebb körében tudatosuljanak a takarékszövetkezetekkel való együttműködésben rejlő lehetőségek?

A korábbiakban jellemzően termékcampányokat folytattunk, amelyek során

valamely hitelszövetkezeti (beruházási vagy fogyasztási) hiteltermékünket igyekeztünk megismertetni partnereinkkel. Most az OTSZ általánosabb, imázs kampányt készít elő. Az a törekvésünk, hogy szemléletesen közvetítsük a közvélemény felé a magyar takarékok, mint hitelintézetek sajátos, a kereskedelmi bankokétól eltérő, a mostani helyzetben az ügyfelek számára bővülő és kedvező együttműködési lehetőséget kínáló vonásait.

Az ügyfelek számára felértékelődik egy olyan hitelintézet szerepe, amely független, szabad forrásokkal rendelkezik, és maga dönthet annak felhasználásáról. Ugyanakkor az ügyfélnek, legyen az akár magánember vagy vállalkozás, szabadságot jelent, hogy, ha vannak ésszerű törek-

vései, életképes elképzelései, akkor hozzájuthat hitelforrásokhoz.

– Melyek lesznek a szóban forgó imázs-kampány főbb üzenetei?

A Takarékszövetkezeti Integrációban tevékenykedő hitelintézetek 100 százalékos magyar tulajdonban vannak, versenyelőnyt jelent, hogy helyzetüket nem befolyásolja egy anyabank pozíciójától való függés. A rendelkezésükre álló betétállomány, illetve alacsony hitel/betét mutató lehetővé teszi hitelkihelyezésük aktivizálását. Ez a hitelintézeti kör (126 takarékszövetkezet), amely közel 1700 bankfiókkal rendelkezik, nincs kitéve a hitelezést ma általában korlátozó tényezőknek. A pénzügyi rendszert sújtó gondoktól függetlenül saját forrásaival, saját akaratát követve kész – az ésszerű kockázatokat természetesen mérlegelő – hitelpiaci bővülésre.

A kampány fontos üzenete még a folyamatosság és az ügyfél közelség hangsúlyozása. A takarékszövetkezetek eddig is itt voltak, itt vannak, és itt is lesznek a piacra, a hazai ügyfelek kiszolgálására.

– A kampánnyal is előkészített piaci térnyerés megalapozásában milyen szerepet szánunk a kezességvállalásnak?

A takarékszövetkezeti hiteltermékekhez kapcsolódva már eddig is komoly szerepe volt az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kezességvállalásának. A garanciaszervezet szerepe az adott helyzetben felértékelődik. A hitelportfolió bővülése természetesen növekvő kockázattal jár. A remélt piaci növekedés megalapozásához, biztonságosabbá tételéhez elengedhetetlen tehát az intézményi kezességvállalás hitelek mögé állítása.

A takarékszövetkezetek hitelpiaci térnyerése közös érdek, ezért a Takarékbank, az OTSZ és az Alapítvány szorosan együttműködik a piaci terjeszkedést segítő marketing tevékenység kidolgozásában és végrehajtásában. Ugyanakkor közös erőfeszítéseket teszünk a takarékbanki termékek kidolgozásában, az uniós programokhoz való csatlakozási lehetőségek feltárásában, a különféle termékek népszerűsítésében a takarékszövetkezetek és az ügyfelek felé. Együtt dolgozunk az informatikai rendszer összehangolt fejlesztésén, hogy egyszerűbb és gyorsabb legyen a hitelezés folyamata.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

valamennyi vidéki kis-, és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói:

- hitelképesség növelése,
- hitelhez jutási feltételek javítása,
- pénzügyi életképesség biztosítása.

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető:

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói:

Kezességgel biztosított összeg: **max. 1.000.000.000 Ft**

Kezességvállalás mértéke: **30% - 80%**

Futamidő: **min. 91 nap max. 25 év**

A díj fizetése: **Egyszeri, vagy évenkénti**

A díj mértéke: **a kedvezményes díj min. 0,5%; max. 2,08%**
amely függ a kezességvállalás mértékétől, a futamidőtől

A piaci díj: évi 1,8%-2,88%

amely a kezességvállalás mértékétől függ.

Zöld szám: 06-80/ 203-760 • Telefax: (36-1) 474-5085

1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. • 1392 Budapest, 62. Pf. 289

Honlap: www.avhga.hu • E-mail: office@avhga.hu

A MEZŐGAZDASÁG 2008. ÉVI TELJESÍTMÉNYE

A magyar mezőgazdaság 2008-ban sikeres évet zárt. A termelés és az ágazatban előállított bruttó hazai termék nagymértékben növekedett. Az agrár külkereskedelmi többlet jóval meghaladta az egymilliárd eurót. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program pályázatainak hatására a beruházások növekedésnek indultak.

A termelés alakulása

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a mezőgazdasági termelés volumene háromévi folyamatos csökkenés után 2008-ban jelentősen, mintegy 27 százalékkal növekedett, s az évtized során eddig mért legmagasabb, 2004. évi szintet is elérte. A 2007. évi alacsony bázishoz képest a növényi termékek termelése közel a felével nőtt, ami főként a gabonafélék és a gyümölcsök 70 százalékot is meghaladó volumennövekedésével magyarázható. Az élő állatok és állati termékek kibocsátása viszont kismértékben 1,3 százalékkal csökkent.

Mezőgazdasági termelés alakulása (előző év=100%)

Idő	Növénytermesztés és kertészet	Élő állatok és állati termék	Összesen
2006	95,6	98,6	97,1
2007	79,0	102,0	88,0
2008	147,0	98,7	127,0

Forrás: KSH

Miközben 2008-ban a nemzetgazdaság teljes bruttó hazai terméke (GDP-je) egy százalék alatt növekedett, a mezőgazdaságban előállított GDP közel 50 százalékkal emelkedett. Az agrárágazat kiemelkedő teljesítmény javulása alapvető szerepet játszott abban, hogy a magyar gazdaság bruttó hazai termékének növekedési üteme nem lassult még nagyobb mértékben 2007-hez képest.

Felvásárlás, mezőgazdasági árak és ráfordítások

A termelés alakulásával összhangban a növénytermesztési és kertészeti termékek felvásárlása nagyobb lett 2008-ban, míg az élő állatok és állati termékek felvásárlása enyhén mérséklődött.

A mezőgazdasági termékek felvásárlása az előző évhez képest (százalék)

	2006	2007	2008
Növénytermesztési és kertészeti termékek	88,4	94,5	108,8
- gabonafélék	97,0	80,4	121,4
- zöldségfélék	96,0	114,0	90,0
- gyümölcsök	111,8	80,0	192,8
Élő állatok és állati termékek	98,1	107,2	96,0
- élő állatok	104,4	106,0	93,2
- állati termékek	84,9	110,2	103,0
Összesen	93,4	101,5	101,5

Forrás: KSH

A mezőgazdasági termékek termelőiár-szintje a 2007. évi nagymértékű 22 százalékos növekedés után 2008-ban néhány százalékkal csökkent, amely ellentétes hatások következménye. A növényi termékek ára csökkent. A kiemelkedő termés miatt a gabonafélék és a gyümölcsök ára közel a negyedével lett kisebb, ugyanakkor az ipari növények és a zöldségek ára néhány százalékkal nőtt. Az élő állatok és állati termékek árszintje viszont majd 14 százalékkal növekedett.

Mezőgazdasági termelői áralakulás (előző év=100%)

Év	Növénytermesztési és kertészeti termékek	Élő állat és állati termék	Összesen
2006	118,0	104,0	110,6
2007	140,5	103,6	122,2
2008	85,1	113,6	97,0

Forrás: KSH

A mezőgazdasági ráfordítások árszínvonala a termelői árakkal ellentétesen alakult: 15 százalékkal emelkedett. Az átlagnál jóval nagyobb mértékben drágultak a műtrágyák és a takarmányok.

Külkereskedelem és hazai értékesítés

Az élelmiszerek, italok, dohánytermékek exportvolumene összességében elérte a 2007. évi magas szintet. Elsősorban a gabona- és gabonakészítmények, valamint a zöldségfélék és gyümölcsök kivitele emelkedett jelentősebben. Az élelmiszer-export megőrizte 6-6,5 százalékos részesedését a teljes nemzetgazdasági exportban. Az import egy kicsit nőtt. Az agrár külkereskedelmi többlete 1,4 milliárd euró volt.

Az agrár-külkereskedelem alakulása

(millió euró)

Év	Agrár-export	Agrár-import	Agrár-kereskedelem egyenlege
2006	3.216	2.409	807
2007	4.266	2.905	1361
2008	4.462	3.040	1422

Forrás: KSH

Az élelmiszerek kiskereskedelmi értékesítése 1,2 százalékkal csökkent 2008-ban. Ez valamivel alacsonyabb, mint a teljes kiskereskedelmi forgalom mérséklődése. Az élelmiszerek fogyasztói ára 10,2, a szeszes italok és dohányárúké 5,6 százalékkal lett magasabb, mint 2007-ben.

Beruházások

Az uniós pályázati támogatási programokra támaszkodva több éven át tartó visszaesést követően, 2008-ban 24,4 százalékkal növekedett a mezőgazdasági beruházások volumene. A beruházások értéke meghaladta a 227 milliárd forintot, amely folyó áron 50 milliárd forintos bővülésnek felel meg.

IGÉNYES TERMÉKEKKEL EURÓPÁBA

Bio-húsüzem létesítésére nyert uniós támogatást a berekfürdői Hubai Kft. Eddig is nagy sikerük volt a piacon a Hortobágy mellékén nevelkedett állatok húsából készült szalámmal, kolbásszal, füstölt áruval. Most továbblépnek: a saját és a gazdaszövetkezet termékeit feldolgozva az egész termelési vertikumot kézbe veszik, jócskán növelve ezzel a termelés folyamán hozzáadott értéket.

A bioboltot jelző tábla vezet el bennünket Berekfürdőn – e gyógyvizéről híres kis-csiny településen – a Hubai Kft. központjába. Mint később megtudjuk, Karcagon is van egy bioboltjuk. Rögtön felvetődik az emberben a kérdés, hogy egy vidéki kisvárosban, illetve egy üdülőfaluban van-e kereslet a szokványosnál drágább, márkázott biotermékekre.

- Itthon igyekszünk a kommersz termékek árán adni a biotermékeket – mondja Hubai Imréné ügyvezető. – A helyi boltoknak elsősorban az a küldetésük, hogy itt, vidéken is megismerjék, megszokják az emberek a biotermékeket, értékeljék a vegyszerektől mentes élelmiszereket, vagyis figyeljenek az egészségükre.

Tehát egyfajta missziót látnak el. Az egészséges lokálpatriotizmust és gondoskodást érezni Hubainé minden szavában, cselekedetében. Lehet, hogy azért, mert ismeri a földet és a föld népét, lévén agrármérnök ő is, a férje is, s valamikor szinte a nulláról indultak. Elbeszéléséből ismer-

hetjük a kezdeteket: Berekfürdőn egy száz négyzetméteres területen akkor vetettek, s termeltek önözéssel petrezselymet, amikor az aszály mindenkiét elvitte: „talán ezt volt életünk legjobb üzlete”. Később jött a fóliasátor, a dísznövénytermesztés, az állattartás, lépésről-lépésre erősödött a piciny gazdaság, ma már az ország (vagy Európa) talán legnagyobb biogazdaságává nőtte ki magát a vállalkozás.

A méreteket illetően álljon itt néhány adat: több mint 4000 hektáron folytatnak biodinamikus gazdálkodást. Mivel vegyszerezés és műtrágyázás nincs, nagy jelentősége van a vetésforgónak, amiből egyenesen következik, hogy nem a búza és a kukoricatermesztés a legfontosabb profil. Igen sok növényt természetnek, megtalálható az állatok ellátását szolgáló bioszénát adó és kitűnő elővetemény lucerna mellett a napraforgó, a köles, a lenmag, az olajtök, a hajdina, a tönkölybúza. Például ez utóbbira olyan nagy az igény, hogy messze nem tudják kielégí-

Hubai Imréné

teni. Természetesen a gyomirtást is csak mechanikai gépekkel, eszközökkel, ha kell, kézi munkaerővel, vagyis a hagyományos kapálással oldják meg. A bio állatállomány összesen ezer nagyállategységet tesz ki. Mindenben megfelelnek annak a követelménynek, hogy az állatsűrűség ne haladja meg a hektáronkénti 0,2 nagyállategységet. Így 150 szarvasmarha (magyar szürke, magyartarka), több száz mangalica sertés, száz kecske, s mellettük még merinói és racka juh található a gazdaságban. Mindez szokatlan méret, mert a biogazdálkodás úgy él a köztudatban, mint a kis-, vagy maximum közepes üzemek termelési módja.

– Számunkra egyértelmű, hogy már nem lehet a hagyományos módon csak élelmiszeripari alapanyagot, vagyis tömegterméket előállítani – mondja Hubainé.

– Meg kell találni azokat a lehetőségeket, amelyekkel minél több hozzáadott értéket állítunk elő. Ez egyaránt vonatkozik a nagyüzemre és a kisebbre is. Amikor a biodinamikus gazdálkodás mellett döntöttünk, a feltételek teljesítése érdekében lemondunk a bevételek egy részéről, hiszen az átállás időszakában kevesebb termést takarítottunk be, s nem kaptunk magasabb árakat érte. Ezt akár egyféle tőkebefektetésnek is tekinthetjük, aminek a hozamát most érezzük. Ez a hozam abban is megmutatkozik, hogy nem csupán többet kapunk a termékeinkért, hanem – most, amikor a gazdálkodók zöme értékesítési gondokkal küszködik – mi szinte korlátlanul tudjuk értékesíteni a termékeinket a piacon. Ennek azonban feltétele, hogy nem csupán a magyar Biokultúra Szövetség tagjai vagyunk, s nem csak a Biokontroll Hungária ellenőrzi a termelésünket, hanem kapcsolódtunk a német

Mezőgazdasági szaktanácsadás

- A szaktanácsadás keretében megszerzett információk a bevezetésre kerülő egységes támogatási rendszer (SPS) igénybevételének alapját fogják képezni. Az így megszerzett ismeretek, környezetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állat- és növényegészségügyi, valamint állattjóléti követelmények biztosításához elengedhetetlenül szükségesek.
- A gazdálkodó az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-n – mint Területi Szaktanácsadási Központon (TSZK) – keresztül a szaktanácsadásra fordított összeg 80%-át, maximum 700 euronak megfelelő forintösszeget, vissza nem térítendő támogatásként visszaigényelhet.
- A mezőgazdasági szaktanácsadás keretében a gazdálkodó ügyfélorientált pénzügyi tanácsadást is igénybe vehet, ha fejlesztési elképzelését részben vagy egészben hitelből kívánja finanszírozni. A fejlesztés és a vállalkozás adottságainak ismeretében az AVHA Kft. segítséget nyújt a legmegfelelőbb finanszírozási megoldás kialakításában.

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

Kék számon: 06-40/200-771 Faxon: 06-1/373-8455 E-mail címen: tanacsadas@avhakft.hu

úgynevezett „Demeter-rendszerhez” is, vagyis vállaltuk, hogy betartjuk az igen szigorú termelési és minőségi követelményeket. Rövidesen meglátogatnak minket a német partnereink, akik végigjárják a gazdaságot, mert minden egyes évben látni akarják, hogy honnan származik az általuk megvásárolt áru, s meg akarnak győződni arról, hogy továbbra is megfelelünk-e minden feltételnek.

Alapcél, a hozzáadott érték növelése. Továbbra is ebbe az irányba halad a vállalkozás, amikor is a feldolgozás, illetve a vendéglátás irányába mozdulnak. Nem régen adtak át egy szállodát, amelynek éttermében a saját termékeiket szolgálják fel, s most nyert a Kft. az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében pályázatot egy bio-húszüzem építésére.

– Eddig alvállalkozókkal voltunk kénytelenek a hústermékeket készíttetni- mondja az ügyvezető. Most azért pályáztunk egy bio húszüzem építésére, hogy helyben dolgozzuk fel az állati termékeket. Akkorára tervezzük, hogy a velünk kapcsolatot tartó Üllőparti Gazdaszövetkezet taggazdaságainak a termékeit is feldolgozhassuk. Ehhez azt kell tudni, hogy a gazdaszövetkezetben hús családi gazdaság fogott össze, s alapította meg ezt a jellegében beszerző, értékesítő, szolgáltató szövetkezetet. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében megnyílt mezőgazdasági termékek értéknövelését szolgáló pályázaton nyertünk 50%-os támogatást a várhatóan 120-140 millió forintos beruházáshoz.

– A pályázatot az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítványhoz kapcsolódó AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft.

szakmai segítségével állítottuk össze. Jó kapcsolataink vannak az Alapítvánnyal együttműködő kecskeméti takarékszövetkezetekkel is – mondja Hubainé - mert fontosnak tartjuk, hogy ismerjenek bennünket, s mi is ismerjük a bank szakembereit. Egyfajta biztonságérzetet ad az a tény, hogy nagy helyismerettel rendelkeznek, ezért a hitelkihelyezéseik is alapsabbak. Az is biztonságérzetet ad, hogy a pályázati tanácsadó a pályázat elkészítésétől a teljes megvalósulásig mindent folyamatosan figyelemmel kísér. Természetesen az önerőhöz a hitelt is a takarékszövetkezettől vesszük fel.

A piac várja a biotermékeket, a saját gazdaság és az Üllőparti Gazdaszövetkezet tagjai folyamatosan el tudják látni alapanyaggal a létesítendő feldolgozót, a tervek és az engedélyek is megvannak, akár kezdhetnék is a beruházást, de Hubainé óvatosságra int.

- Egyelőre várunk a kezdéssel, mert még nem tudjuk pontosan, hogy a recesszió milyen hatással lesz erre a piacra. A nyári-őszi bevételektől tesszük függővé a kezdést. Amint értesültünk róla, az állam az elnyert támogatás egy részét megelőlegezi, amivel december közepéig kell elszámolni. Ez nagy segítség lenne. Ha nyáron, nyárvégén elkezdjük az építést, ősszel olyan készülségi szintre tudjuk hozni, hogy decemberre a támogatási előleggel el tudunk számolni.

Hubainé bízik abban, hogy egy különleges termékcsoporttal, a Hortobágy mellékén nevelt őshonos állatok feldolgozása teljes vertikumának kiépítésével, a közismerten igényes piacon újabb területeket hódíthatnak meg.

AVHA SZOLGÁLTATÓ ÉS TANÁCSADÓ KFT.

a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és garancia konstrukciókról, valamint
- segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehetők:

- üzletviteli tanácsadás,
- mezőgazdasági szaktanácsadás,
- hitelkérelmek összeállítása,
- pályázati tanácsadás.

Hívja a 06-40-200-771 kék számot, vagy keressen minket a tanacsadas@avhakft.hu e-mail címen

A NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK HASZNÁLATÁNAK KORLÁTOZÁSA

Az Európai Parlament 2009 elején megszavazta a toxikus növényvédő szerek használatának korlátozását, egyúttal a szigorítások mezőgazdasági termelésre, illetve az élelmiszerárakra gyakorolt hatásainak alaposabb vizsgálatára szólított fel.

Az Európai Bizottság 2006-ban két ajánlást terjesztett elő a növényvédő szerekkel kapcsolatosan: „Keretirányelv a növényvédő szerek fenntartható használatáról” és „A növényvédő szerek forgalomba hozatalának szabályozása”. Ez utóbbiról született most döntés.

Az új szabályozás hatására számos, az egészségre és a környezetre veszélyes hatóanyag felhasználása kerül betiltásra, továbbá a tagállamok számára kötelező lesz a növényvédő szerek fenntartható használata. Betiltják a környezetben tartósan megmaradó (lassan bomló), a rákkeltő, a mutagen (genetikai változást okozó) és

a szaporodást gátló szerek alkalmazását. Nem lesz lehetséges az emberi endokrin működést (a belső elválasztású mirigyek - leginkább a pajzsmirigy, a mellék pajzsmirigyek, a mellékvese, a hasnyálmirigy - működését) károsan befolyásoló szerek alkalmazása sem.

Az Egyesült Királyság, Írország, Spanyolország és Magyarország ellenezte az intézkedés bevezetését, mely állításuk szerint komoly hatást fog gyakorolni a mezőgazdasági termelésre, és jelentős mértékben fogja növelni az élelmiszerek árát. Az e négy ország által alkotott kisebbség azonban nem bizonyult elegen-

dőnek a minősített többséggel történő szavazás megakadályozására, így a javaslat vita nélkül került elfogadásra az Európai Parlamentben.

A méhekre mérgező, az immunrendszert vagy az idegrendszert károsító anyagok alkalmazásának – eredetileg tervezett - kizárását azonban nem vezették be. Ez ugyanis sok alapvető növényvédő szert és termelési területet érintett volna. Magyarországon például fel kellett volna hagyni az alma, a szilva, az őszibarack, illetve a kajsi termesztését, mert megoldhatatlan lett volna a rovarkártevők elleni védekezés. A hazai kukoricatermesztésben pedig évente mintegy félmillió tonna terméskiesést okozott volna az ilyen növényvédőszer alkalmazásának megtiltása.

A GYENGÉBB FORINT ELŐNYEI

Noha, az elmúlt időszakban gyengülő forint inflációs hatást válthat ki, a magyar agrárexportnak kedvező lehet a magyar fizetőeszköz gyengélkedése. A gabonaexport ugyanis élénkül, a drágábbá váló külföldi gyümölcs és zöldség pedig kiszorulhat a hazai piacokról. Így a magyar termelők piaci helyzete javulhat.

Gabonapiaci hatások

A 2007. évinél kedvezőbb időjárás és gazdasági körülmények hatására a szántóföldi növények 2008. évi hazai terméseredményei megközelítették a 2004. évi csúcsokat. A búza termésátlaga 5 tonna/hektár fölött, a kukorica termésátlaga 8 tonna/hektár fölött volt. A 7,9 millió tonnás nyári gabonatermés után 9 millió tonnányi kukoricatermést takarítottak be.

2008 második felében a piaci helyzet a gabonatermelők számára a várakozásoknál kedvezőtlenebbül alakult. Egyrészt azért, mert az árprognózisok hatására világszerte gondosabb lett a gabonatermelés (és lelassultak a bioetanol programok). Így a gabonakészletek csökkenése leállt. Másrészt azért, mert a 2007. évi különö-

sen kedvező értékesítési helyzet 2008-ban nem ismétlődött meg. Ezért 2008 őszén nem volt szükség a szomszédos piacokon a magyar gabonára. Bár az ország tárolókapacitással bőségesen ellátott (sőt még kapacitásfelesleg is mutatkozik), a kedvezőtlen logisztikai adottságok miatt a nagy volumenű tengeren túli kereskedelemben a magyar fél csak drágán tud részt venni. Ezért ősszel a hazai gabona termelői árak a nemzetközi tőzsdei árnál is jobban csökkentek.

2008. decembere óta a forint leértékelődésének jóvoltából azonban rentábilissá vált a magyar kukorica és búza tengeri kikötőkbe szállítása, így nemcsak a korlátozott kapacitású vasút, hanem az acéltérlemel visszaesése miatt szabad

hajótérrel rendelkező folyami hajózás is bekapcsolódott a kivitel bonyolításába. A Gabonatermelők Országos Szövetségének becslése szerint az idén már mintegy egymillió tonnányi kukorica hagyhatta el az országot.

Zöldség- és gyümölcspiaci hatások

A gyümölcsösökben már metszik a fákat. A növényvédelemre a szeles-esős időjárás miatt eddig nem volt lehetőség. A hazai termelők piaci helyzetét erősíti, hogy a gyenge forint távolabb tartja a hazai piacoktól az importból származó gyümölcsöt és zöldséget. A minőség javításával, a termelők összefogásával és a fogyasztók pontosabb tájékoztatásával hosszabb távon is megőrizhető lehet ez a piaci térnyerés. Ehhez azonban szükség lesz az agrárkörnyezetgazdálkodási program révén az integrált gyümölcsstermelés területének növelésére, mivel csak az ilyen ültetvények árujának minőségét lehet az Európa-szerte elfogadott szabványok szerint tanúsítani. Ez versenyképesebbé teszi az exportot is. Most az ország mintegy 70 ezer hektáros gyümölcs-termőterületének 30-40 százaléka tartozik csak bele ebbe a körbe.

AZ ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2009. ÉVI KILÁTÁSAI (ÚMVP)

A 2007-2008. évben lezárult az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) végrehajtásának első fázisa. Ennek során (a programban szereplő 58 jogcímből) több ütemben, 32 jogcím került meghirdetésre. A különféle kiírásokra közel 56 ezer pályázatot nyújtottak be. A kérelmek alapján eddig mintegy 430 milliárd forintnyi támogatás került megítélésre, amely hozzávetőlegesen harmada - a 2007 és 2013 között végrehajtásra kerülő - ÚMVP teljes támogatási keretének. A kifizetett támogatások összege meghaladta a 100 milliárd forintot. A jelenlegi ismeretek alapján, az alábbiakban összefoglaljuk az ÚMVP folytatásának 2009. évi kilátásait.

Tekintettel a korábban megnyitott nagyszámú ÚMVP támogatási konstrukcióra, a 2009. év egyik kiemelt feladata a már benyújtott támogatási kérelmek feldolgozása, illetve a megítélt támogatásokhoz kapcsolódva a kifizetések gördülékeny bonyolítása.

Az ÚMVP második szakasza keretében 2009-ben több, korábban még meghirdetésre nem került jogcím elindítását tervezik. Ezek az agrár-környezetgazdálkodási, a Leader, a GazdaNet, a vetőmagszárítók korszerűsítését, a kiskapacitású nyerseszusz üzemek fejlesztését, az olajsajtólók beruházásait segítő támogatási programok. Ebben az évben esedékes a Nemzeti

Diverzifikációs Program, amely a cukoripari szerkezetátalakításhoz kapcsolódik. 2009-ben kerülnek megnyitásra a Halászati Operatív Program intézkedései is.

Mivel az ÚMVP I. tengelye keretében már meghirdetett jogcímek (például a kertészet, növénytermesztés létesítményei fejlesztése, biomassza kazánok beszerzése, erdészeti gépek vásárlása, mezőgazdasági termékek értéknövelése, gyümölcsültetvények telepítése) esetében a nyertes pályázati fejlesztések jelentős része 2009-ben valósul meg, új támogatási kérelmek benyújtására a következő hónapokban valószínűleg nem nyílik lehetőség.

A II. tengely már meghirdetett jogcím-rendeletei szerint folytatódnak az alábbi támogatási konstrukciók: kedvezőtlen adottságú területeken történő gazdálkodás kompenzációs támogatása; mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtandó támogatás; Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodás kompenzációs támogatása. Várhatóan az év közepén nyílik meg az Agrár-környezetgazdálkodási jogcím több célprogramja, és a nem termelő mezőgazdasági beruházások támogatási konstrukciója.

A III. és IV. tengelyek esetében elindul a LEADER jogcím végrehajtása. A falumegújítás, a mikroállalkozások és a turisztikai tevékenységek fejlesztése, a vidéki örökségek megőrzése jogcímekre előreláthatólag az őszi hónapokban lehet majd újra támogatási kérelmet benyújtani, amelyhez a Takarékbank Zrt. és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány közös termékei is igénybe vehetők.

A PÁLYÁZATI KIFIZETÉSI KÉRELMEK ELLENŐRZÉSÉNEK TAPASZTALATAI (ÚMVP)

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) megkezdte a 2008 szeptemberében benyújtott Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) pályázati kifizetési kérelmek helyszíni ellenőrzését. Az ellenőrök alapvetően segíteni igyekeznek a nyertes pályázóknak, de alaposan megvizsgálják a kifizetés feltételeinek meglétét. A már nyertes pályázók, illetve a leendő nyertesek számára is érdemes összefoglalni, hogy az MVH tapasztalatai és közlése szerint melyek a leggyakrabban előforduló hibák.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) a támogatások kifizetésének ellenőrzésekor a nyertes gazdálkodókkal való együttműködésre és azok segítségére törekszik, s nem a szankcionálás a célja. A hivatal tapasztalatai alapján a leggyakrabban elkövetett hibák, hiányosságok az alábbiak:

1. A számlákhoz tartozó – a számla ellenértékének kifizetést igazoló - banki kivonatokon a bankok sok esetben hibás számlaszámot adtak meg, ami ellenőrzéskor szankciót von maga után. Ezért célszerű, hogy a nyertes pályázó könyvelője minden esetben győződjön meg arról, hogy a kivonat a megfelelő számot tartalmazza-e.

2. A beépített technológiai berendezések (például helyszínen szerelt ketrecesorok, tartályok stb.) esetében a szállító gyak-

ran nem ad meg minden az ellenőrzéshez szükséges adatot és dokumentumot. Ilyenek a gyártási időt igazoló dokumentum, a garancialevél, a megfelelőségi és minőségi bizonyítvány. A kedvezményezett pályázóknak ezeket feltétlenül be kell szerezniük a szállítóktól.

3. A megvásárolt, és üzembe helyezett gépek, berendezések ellenőrzésekor nemegyszer problémát okoz, hogy azokon nincs feltüntetve a gyártási szám és időpont. A gépek megvételekor, de az ellenőrzés előtt mindenképpen célszerű meg-

kérdezni ezt a szállítóktól és feltüntetni az adatokat a gépeken.

4. Építési beruházások esetén akadt rá példa, hogy a generálkivitelező arra hivatkozva, hogy a szerződés átalánydíjas teljesítésre vonatkozik, nem volt hajlandó felmérési naplót, szállítóleveleket (például sóderrel, szigetelőanyagokról stb.), illetve egyéb dokumentumokat (például tűzvédelmi minősítésről) a megrendelőnek kiadni. Ezek nélkül az MVH nem tudja elvégezni a helyszíni ellenőrzést, így a pályázóknak feltétlenül ragaszkodniuk kell ahhoz, hogy ezek a dokumentumok átadásra kerüljenek.

5. Az építési beruházásoknál szükséges bemutatni mind a műszaki vezető, mind pedig a műszaki ellenőr szerződésének eredeti példányát, és a végzettségüket (a nyilvántartásba vételüket és számukat) igazoló dokumentumokat is. Fenti követelményeknek számos pályázó nem tudott megfelelni.

Az MVH azt tanácsolja a nyertes pályázóknak, hogy addig ne fizessék ki a teljes beszerzési árat, vagy vállalkozási díjat, amíg az összes ellenőrzéshez szükséges dokumentumot meg nem kapják a szállítótól vagy szolgáltatótól.

Új Magyarország Forgóeszköz Hitelprogram

A pénzügyi válság miatt a vállalkozások forgóeszköz hitelezése is megnehezült, amely komoly akadályokat gördít a gazdálkodás folyamatos szervezése és finanszírozása elé. Ezen igyekszik segíteni a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. és a Magyar Vállalkozásfinanszírozási Zrt. által biztosított forrásokra támaszkodó Új Magyarország Forgóeszköz Hitelprogram. A program keretében felvett hitelekhez igénybe vehető az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes és gyorsított eljárással elérhető készfizető kezességvállalása.

TECHNOLÓGIAFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK (GOP/KMOP)

A Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP), illetve a Közép-Magyarországi Operatív Program (KMOP) keretében 2009. februárjától ismét meghirdetésre került több technológiafejlesztési támogatási pályázat. Egyes pályázatok esetében 2009. március végéig, más pályázatok esetében 2009. április, vagy május elejéig nyílik lehetőség a támogatási kérelmek benyújtására. Akad olyan konstrukció is, amelynél 2009. december 31-éig tart a pályázási időszak. Az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft. szakértői közreműködést vállalnak a pályázati dokumentáció elkészítésében.

GOP-2009-2.1.1/B és KMOP-2009-1.2.1/B Komplex vállalati technológia fejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára
A pályázat célja a mikro-, kis- és középvállalkozásoknál alkalmazott műszaki technológiai színvonal javításának érdekében komplex vállalkozásfejlesztés végrehajtása: a vállalkozások innovációs, adaptációs képességének erősítése; az előállított hozzáadott érték növelése; a környezetvédelmi, energia- és anyagtakarékosság és a piacra jutás segítése révén. Pályázat beadási időszak: GOP-2009-2.1.1/B 2009. február 23. és 2009. április 10. között; KMOP-2009-1.2.1/B 2009. február 23. és 2009. március 30. között.

GOP-2009-2.1.2/B Komplex beruházások támogatása a komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségekben mikro-, kis- és közepes vállalkozások számára

A pályázat célja a leghátrányosabb helyzetű kistérségek mikro-, kis- és közepes vállalkozásai beruházásainak segítése. Pályázat beadási időszak: 2009. február 23. és 2009. március 30. között.

GOP-2009-2.1.1/C Komplex vállalati technológia fejlesztés

A pályázat célja a vállalkozások komplex technológiai fejlesztésének segítése. Pályázat beadási időszak: 2009. március 30. és 2009. május 5. között.

GOP-2009-2.1.2/C Komplex beruházások támogatása a komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségekben

A pályázat célja a leghátrányosabb helyzetű kistérségek vállalkozásai beruházásainak segítése. Pályázat beadási időszak: 2009. március 30. és 2009. május 5. között.

GOP-2009-2.1.1/A és KMOP-2009-1.2.1/A Mikro-, kis-, és középvállalkozások technológiai fejlesztése

A pályázat célja a mikro-, kis- és a közepes vállalkozások jövedelemtermelő képességének növelése a technológia fejlesztésén, korszerűsítésén keresztül. Pályázat beadási időszak: 2009. február 13. és 2009. december 31. között.

GARANCIA

az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány
időszaki kiadványa
(Megjelenik az agrárlapok mellékletként)

Felelős kiadó: Ulrich Anikó
Szerkesztő bizottság: Fertő Imre, Herczegh András,
Lengyel Zoltán, Mohácsi Kálmán, Ulrich Anikó
Szerkesztőségi titkár: Székely Ágnes
Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.
Telefon: (1) 373-8481,
Ingyenesen hívható zöld szám: (80) 203-760
Fax: (1) 373-8455
Stúdió: Armadillo Design Kft.
1045 Budapest, Berni u.1.
Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt.
8201 Veszprém, Órház u.38.